

Π.3.1.4 *Ολοκληρωμένα παραδείγματα εκπαιδευτικών σεναρίων
ανά γνωστικό αντικείμενο με εφαρμογή των αρχών σχεδίασης*

Παραδειγματικό σενάριο στο μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών

«Εικονογραφώντας τον αϊγύπτιον λόγον του Ηροδότου»

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ ΓΙΑΝΝΟΥ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2012

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.1.4 *Ολοκληρωμένα παραδείγματα εκπαιδευτικών σεναρίων ανά γνωστικό αντικείμενο με εφαρμογή των αρχών σχεδίασης*

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Υπουργείο Παιδείας & Θρησκευμάτων

MIS: 296579 – Π.3.1.4: Ολοκληρωμένα παραδείγματα εκπαιδευτικών σεναρίων

Α΄ Γυμνασίου, «Εικονογραφώντας τον αἰγύπτιον λόγον του Ηροδότου»

Περιεχόμενα

Ταυτότητα.....	4
Σύντομη περιγραφή του σεναρίου.....	4
Στόχοι	5
Παρουσίαση της πρότασης.....	6
Άλλες εκδοχές-Κριτική	10
Βιβλιογραφία - Δικτυογραφία	12
Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α	16

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Εικονογραφώντας τον *αίγύπτιον λόγον* του Ηροδότου

Δημιουργός

Τριανταφυλλιά Γιάννου

Γνωστικό αντικείμενο

Αρχαία Ελληνική Γραμματεία (από μετάφραση)

Τάξη

Α΄ Γυμνασίου

Χρονολογία

Δεκ. 2012

Διδακτική ενότητα

Ηροδότου Ιστορίες (Βιβλίο 2ο, Ενότητες 4-6)

Άλλες εμπλεκόμενες γνωστικές περιοχές

Ιστορία, Γεωγραφία, Πληροφορική, Ξένες γλώσσες (Αγγλικά)

Προβλεπόμενος χρόνος διδασκαλίας

7 ώρες

Χώρος

Αίθουσα διδασκαλίας, Εργαστήριο πληροφορικής

Ομάδες εργασίας

5 ομάδες, με αναδιάταξη των μελών ανά φάση εργασίας

Εργαλεία

Διαδίκτυο, Κειμενογράφος, Λογισμικό παρουσίασης, Λεύκωμα ιστού, Flash book, Ιστολόγιο, Google Maps, Google Earth

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Ο *αίγύπτιος λόγος* είναι η πιο εντυπωσιακή από τις γεωγραφικές-εθνογραφικές παρεκβάσεις στο έργο του Ηροδότου, καθώς καλύπτει ένα βιβλίο και μας δίνει πλήθος στοιχείων (αρχαιολογικών, γεωγραφικών, εθνογραφικών, λαογραφικών, ιστορικών) για

τους αρχαίους Αιγύπτιους. Οι μαθητές καλούνται να αναζητήσουν στο διαδίκτυο αρχαιολογικά ευρήματα που σώζονται από τον αρχαίο αιγυπτιακό πολιτισμό καθώς και γεωγραφικά και ιστορικά τεκμήρια, ώστε να συντάξουν μια ψηφιακή έκδοση της Ηροδότεια παρέκβασης. Στόχος των δραστηριοτήτων δεν είναι μόνο να εικονογραφήσουν το κείμενο, αλλά και να διαβάσουν κριτικά την αφήγηση του Ηροδότου και να καταλήξουν στα δικά τους συμπεράσματα σχετικά με την εγκυρότητα της μεθόδου του αρχαίου ιστορικού.

Γ. ΣΤΟΧΟΙ

Διδακτικοί στόχοι

Επιδιώκεται οι μαθητές:

- Να γνωρίσουν μέσα από την ιστορική αφήγηση έναν από τους αρχαιότερους και λαμπρότερους πολιτισμούς: τη χώρα, τους ανθρώπους, τα ήθη, τα έθιμα, τον τρόπο ζωής, τις επιστήμες, τη θρησκεία και τα μνημεία της χώρας.
- Να κατανοήσουν το ενδιαφέρον του ιστορικού, και των αρχαίων Ελλήνων γενικότερα, για την Αίγυπτο, να εκτιμήσουν τη στάση του Ηροδότου απέναντι στον πολιτισμό της και, γενικότερα, τη στάση του απέναντι στον «άλλο», την αμεροληψία του ως ιστορικού και την αποδοχή της ετερότητας που σφραγίζει το έργο του.
- Να γνωρίσουν τον τρόπο που εργάστηκε ο ιστορικός, ώστε να κατανοήσουν τη μέθοδο του, τις πηγές του και τον τρόπο που τις επεξεργάστηκε, και να εκτιμήσουν την προσπάθειά του για την αναζήτηση της αλήθειας, συνειδητοποιώντας τις δυσκολίες που συνάντησε ο ιστορικός κατά τη συλλογή των στοιχείων που παραθέτει.
- Να αναρωτηθούν σε ποιο βαθμό η ηροδότεια αφήγηση αντιστοιχεί στην εικόνα που διαμορφώνουν οι ίδιοι για τον αιγυπτιακό πολιτισμό στηριγμένοι στις ιστοεξερευνήσεις τους.
- Να κατανοήσουν τον ρόλο του παρελθόντος (όπως γίνεται ορατός μέσα από τα αρχαιολογικά ευρήματα) στη διαμόρφωση της ταυτότητας ενός τόπου.

Παιδαγωγικοί-τεχνολογικοί στόχοι

Οι μαθητές καλούνται να πάρουν μέρος σε μια σύνθετη μαθησιακή εμπειρία, η οποία προϋποθέτει τον συνδυασμό αναζήτησης, κατανόησης πληροφοριών, λήψης αποφάσεων, αντιμετώπισης ενός θέματος από διαφορετικές οπτικές γωνίες, κριτικής σκέψης και δημιουργίας, με στόχο:

- Να ασκηθούν στην ομαδική εργασία και τη συνεργατική μάθηση.
- Να αναπτύξουν δεξιότητες σχετικά με την κριτική επεξεργασία και συνθετική παρουσίαση των δεδομένων που συλλέγουν.
- Να εξοικειωθούν με τη χρήση διαδικτυακών πηγών και άλλων ψηφιακών πόρων ως νέου περιβάλλοντος γνώσης, που ενθαρρύνει τόσο την κατανόηση όσο και την έκφραση ατομικών ή/και συλλογικών ταυτοτήτων.
- Να είναι σε θέση να συντάσσουν πολυτροπικά κείμενα που είναι κατάλληλα για το επικοινωνιακό πλαίσιο χρήσης τους.
- Να δημιουργήσουν ένα δικό τους παράδειγμα αρχαιογνωστικού εγχειριδίου, το οποίο θα θεωρούσαν μια ελκυστική και σύγχρονη πρόταση ψηφιακής έκδοσης ενός αρχαίου κειμένου.

Δ. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Θεωρητικό και μεθοδολογικό πλαίσιο εφαρμογής

Πρόκειται για μια διαθεματική πρόταση διδασκαλίας, η οποία βασίζεται στη διδασκαλία σε ομάδες και δίνει έμφαση στην πρωτοβουλία των μαθητών και όχι στη μετάδοση της γνώσης. Οι μαθητές συνεργάζονται, διερευνούν και ανακαλύπτουν τη γνώση σε ανοιχτά περιβάλλοντα μάθησης· χρησιμοποιούν υπάρχουσες πηγές και γνώσεις, για να πάρουν αποφάσεις· επιλέγουν τα κατάλληλα κειμενικά και πολυμεσικά στοιχεία και τα οργανώνουν σε μια δική τους ψηφιακή έκδοση· επιτελούν διαφορετικούς ρόλους και διαμορφώνουν ένα τελικό προϊόν που συνιστά έναν νέο ψηφιακό πόρο.

Διδακτικές όψεις και επιδιώξεις

- Ενθαρρύνεται και ενισχύεται η διερευνητική και κριτική ικανότητα του μαθητή με τεχνικές που προτείνουν την ανακάλυψη (και όχι την απλή μετάδοση) της γνώσης, καθώς οι ποικίλες δραστηριότητες επιδιώκουν να οξύνουν τη μαθησιακή δεινότητά του, να ασκήσουν ολόπλευρα τις δεξιότητές του και να τον εθίσουν σε μια δημιουργική μέθοδο προσέγγισης της γνώσης.
- Προτείνεται μια πιο σφαιρική εποπτεία του γνωστικού αντικειμένου, γιατί, στην περίπτωση της μελέτης του αρχαίου κόσμου, οι τεχνολογικές δυνατότητες των πολυμέσων επιτρέπουν να αποκτήσει ο μαθητής μια αμεσότερη και πληρέστερη εικόνα της ιστορικής πραγματικότητας που μελετά, κατανοώντας και, κατά το δυνατόν, ξεπερνώντας το εμπόδιο της χρονικής απόστασης και της πολιτισμικής διαφοράς.
- Ανώτερος στόχος είναι τόσο ο συσχετισμός των γνώσεων που παρέχουν τα αρχαία κείμενα με γνώσεις για τον σύγχρονο κόσμο όσο και η βιωματική προσέγγιση — έστω και μέσα από ψηφιακά «υποκατάστατα» (Τουλούμης 2011)— του αρχαίου κόσμου, αξιοποιώντας τον κριτικό γραμματισμό που προσφέρουν οι ΤΠΕ.

Προϋποθέσεις υλοποίησης

Οι μαθητές πρέπει να έχουν βασικές δεξιότητες στη χρήση των ΤΠΕ, καθώς θα χρησιμοποιηθούν αναζήτηση στο διαδίκτυο, κειμενογράφος, λογισμικό παρουσίασης ή λεύκωμα ιστού ή flash book, ιστολόγιο, εργαλεία google maps και google earth.

Πορεία εργασίας

Σημ. 1. Οι δραστηριότητες της δεύτερης και τρίτης φάσης προτείνεται να γίνουν στο σχολικό εργαστήριο πληροφορικής σε δύο δίωρα. Αν δεν υπάρχει αυτή η δυνατότητα, χρειάζεται να γίνουν τροποποιήσεις στον χρονοισμό των εργασιών και ενδεχομένως κάποιες να γίνουν και στο σπίτι.

Σημ. 2. Οι δραστηριότητες της πρώτης φάσης μπορούν να γίνουν στην τάξη. Στην τάξη μπορεί να γίνει και η τελική παρουσίαση-συζήτηση (τέταρτη φάση), εφόσον υπάρχει διαδραστικός πίνακας ή βιντεοπροβολέας και Η/Υ με σύνδεση στο διαδίκτυο.

Οργάνωση της τάξης-Διδακτική διαδικασία:

Προηγείται η επεξεργασία του υλικού του σχολικού βιβλίου και η καταγραφή των κυριότερων στοιχείων του πολιτισμού των αρχαίων Αιγυπτίων, για τα οποία οι μαθητές θα ήθελαν να δουν και να μάθουν περισσότερα.

Στη συνέχεια οι μαθητές πηγαίνουν στο εργαστήριο πληροφορικής και χωρίζονται σε 5 ομάδες (με διακριτό Φύλλο εργασίας) ανάλογα με τα ενδιαφέροντά τους, ύστερα από την ανακοίνωση της αποστολής κάθε ομάδας.

Θα αναζητήσουν πολυμεσικό αρχαιολογικό και αρχαιογνωστικό υλικό για την Αίγυπτο. Αφού το μελετήσουν, το επεξεργαστούν, και το αξιολογήσουν, θα επιχειρήσουν να το συσχετίσουν με τις πληροφορίες που μας παρέχει ο Ηρόδοτος στο έργο του, ώστε (α) να επιλέξουν αυτό που είναι κατάλληλο για την οπτικο-ακουστική υποστήριξη της ηροδότειας αφήγησης και (β) να βγάλουν τα δικά τους συμπεράσματα σχετικά με την αξιοπιστία του αρχαίου ιστορικού.

Ομάδες στις οποίες θα χωριστούν:

Ομάδα α: Οι γεωγράφοι

Αποστολή τους είναι να εξοικειωθούν με τη γεωγραφία της αρχαίας Αιγύπτου και σε έναν χάρτη (λ.χ. με τη χρήση του Google Maps [URL: <http://maps.google.com/>] ή του Google Earth [URL: <http://earth.google.com/>]) να συγκεντρώσουν στοιχεία και οπτικο-ακουστικό υλικό για τη γεωγραφία της αρχαίας Αιγύπτου με έμφαση στις περιοχές που προβάλλονται στην ηροδότεια αφήγηση. Η ομάδα αυτή θα ταξιδέψει κατά μήκος του Νείλου, με απώτερο στόχο να κατανοήσει και να ερμηνεύσει τον χαρακτηρισμό της Αιγύπτου ως «δώρο του Νείλου» από τον λογογράφο Εκαταίο πρώτα και από τον Ηρόδοτο στη συνέχεια.

Ομάδα β: Οι αρχαιολόγοι

Αποστολή τους είναι να επισκεφτούν τα μνημεία του αρχαίου αιγυπτιακού πολιτισμού, να καταγράψουν σε συνοπτικά κείμενα πληροφορίες και να συγκεντρώσουν οπτικο-ακουστικό υλικό για τους αρχαιολογικούς χώρους και τα μνημεία της αρχαίας Αιγύπτου.

Ομάδα γ: Οι ιστορικοί

Αποστολή τους είναι να εξοικειωθούν με την ιστορία του αρχαίου αιγυπτιακού πολιτισμού: να καταγράψουν σε συνοπτικά κείμενα πληροφορίες και να συγκεντρώσουν οπτικο-ακουστικό υλικό για την ιστορία της αρχαίας Αιγύπτου, και ειδικότερα για τη διοίκηση του κράτους, την οικονομία και την πολιτιστική παραγωγή.

Ομάδα δ: Οι λαογράφοι

Αποστολή τους είναι να γνωρίσουν τα ήθη και τα έθιμα του αρχαίου αιγυπτιακού πολιτισμού: να καταγράψουν σε συνοπτικά κείμενα πληροφορίες και να συγκεντρώσουν οπτικο-ακουστικό υλικό για τις θρησκευτικές αντιλήψεις και δοξασίες, τις καθημερινές δραστηριότητες και τον τρόπο ζωής των Αιγυπτίων.

Ομάδα ε: Οι μελετητές

Αποστολή τους είναι να γνωρίσουν την αφήγηση του Ηροδότου για τον αιγυπτιακό πολιτισμό: (α) να επιλέξουν τα κείμενα που θα συμπεριληφθούν στην έκδοσή τους· (β) να καταγράψουν σε συνοπτικά κείμενα πληροφορίες και να συγκεντρώσουν οπτικο-ακουστικό υλικό για τον Ηρόδοτο και τη μέθοδο εργασίας του αρχαίου ιστορικού.

1η φάση (1η ώρα: Συγκέντρωση στοιχείων από το κείμενο)

Την 1η ώρα θα χωριστούμε σε ομάδες, θα επεξεργαστούμε μέσα στην τάξη το υλικό του σχολικού βιβλίου (από το δεύτερο βιβλίο του Ηροδότου) και θα καταγράψουμε ποια στοιχεία του αιγυπτιακού πολιτισμού θα διερευνήσει η κάθε ομάδα.

2η φάση (2η-3η ώρα: Συγκέντρωση στοιχείων από το διαδίκτυο)

Στη συνέχεια στο εργαστήριο οι μαθητές ανά ομάδες θα αναζητήσουν στο διαδίκτυο πολυμεσικό υλικό με πληροφορίες για τη χώρα και τον πολιτισμό της Αιγύπτου.

3η φάση (4η-5η ώρα: Ψηφιακή έκδοση της Ηροδότειας αφήγησης)

Οι μαθητές αναδιατάσσονται σε ομάδες των πέντε ατόμων, έτσι ώστε σε κάθε ομάδα να συμμετέχει ένας γεωγράφος, ένας αρχαιολόγος, ένας ιστορικός, ένας λαογράφος και ένας μελετητής.

Η κάθε ομάδα επιλέγει τα ψηφιακά εργαλεία που θα αξιοποιήσει (λ.χ. λογισμικό παρουσίασης, λεύκωμα ιστού ή flash book κλπ.).

Κοινό θέμα όλων των ομάδων είναι να συνθέσουν μια ψηφιακή έκδοση της Ηροδότειας αφήγησης για την Αίγυπτο, την οποία θα αναρτήσουν στο ιστολόγιο της τάξης.

4η φάση (6η-7η ώρα: Παρουσίαση-συζήτηση στην τάξη)

Η κάθε ομάδα παρουσιάζει στην ολομέλεια της τάξης το πόνημά της. Μετά από κάθε παρουσίαση ακολουθεί συζήτηση σχετικά με τις επιλογές της κάθε ομάδας αλλά και την άποψή της για την αξιοπιστία του Ηροδότου.

Ε. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ-ΚΡΙΤΙΚΗ

Το σενάριο προϋποθέτει ότι επαρκεί ο αριθμός των μαθητών για τη δημιουργία πέντε ομάδων με πέντε μαθητές τουλάχιστον η καθεμία.

Σε περίπτωση που οι μαθητές είναι λιγότεροι, οι μαθητές της Ομάδας ε (*Οι μελετητές*) μπορούν να είναι λιγότεροι, με περιορισμένες δραστηριότητες (λ.χ. η επιλογή των κειμένων μπορεί να μοιραστεί σε όλες τις ομάδες) και να συμμετέχουν στην 3η φάση σε δύο ομάδες ο καθένας.

Ένα πρόβλημα που ενδέχεται να προκύψει σε κάποιες τάξεις είναι η αδυναμία προσπέλασης του ξενόγλωσσου υλικού από την πλειοψηφία των μαθητών.

Μια λύση θα ήταν η συνεργασία με τον Καθηγητή της Αγγλικής γλώσσας, ώστε να δοθούν κάποιες ώρες του μαθήματος των Αγγλικών για περιήγηση σε αγγλόφωνες ιστοσελίδες για την Αίγυπτο.

Μια άλλη δυνατότητα είναι να καταργηθεί η Ομάδα ε (*Οι μελετητές*) και από τις δραστηριότητες που προβλέπονται να διατηρηθεί μόνο η επιλογή κειμένων, η οποία θα ανατεθεί σε όλες τις ομάδες. Στη θέση της ομάδας αυτής θα μπορούσε να δημιουργηθεί *η ομάδα των μεταφραστών*, στους οποίους θα ανατεθεί να μεταφράσουν το αγγλόφωνο υλικό που χρειάζονται οι άλλες ομάδες.

Θα μπορούσαν να γίνουν διαφορετικές παραλλαγές του σεναρίου αυτού, ανάλογα με τις δεξιότητες που επιλέγει ο διδάσκων να ασκηθούν, λ.χ.:

(α) «Περιήγηση στον αιγυπτιακό πολιτισμό»: Οι μαθητές μάς ξεναγούν (με προφορική παρουσίαση) στον αρχαίο αιγυπτιακό πολιτισμό βασισμένοι στις πληροφορίες του Ηροδότου.

(β) «Αναζητώντας την Αίγυπτο του Ηροδότου»: Οι μαθητές επιλέγουν βασικά κεφάλαια της ηροδότειας αφήγησης και επιχειρούν ως σύγχρονοι εξερευνητές-ιστορικοί να εξακριβώσουν την αξιοπιστία του αρχαίου ιστορικού. Στο τέλος γίνεται ρητορικός αγώνας ανάμεσα σε ομάδες υπέρ ή κατά της ιστορικής αξιοπιστίας του Ηροδότου.

(γ) «Ελάτε να ταξιδέψουμε στην Αίγυπτο»: Το σενάριο μπορεί να διευρυνθεί και να συνδυάσει δραστηριότητες από δύο γνωστικά αντικείμενα: τη γνωριμία με τον αρχαίο αιγυπτιακό πολιτισμό μέσα από την περιγραφή του Ηροδότου (στο δεύτερο βιβλίο των *Ιστοριών* του) και τη σύνθεση ενημερωτικού φυλλαδίου (ή πολιτιστικού οδηγού) για έναν τόπο (που προβλέπεται στην Ενότητα 10 του εγχειριδίου για τη Νέα Ελληνική Γλώσσα). Οι μαθητές θα κληθούν να αξιοποιήσουν τις αφηγήσεις του Ηροδότου καθώς και πολυμεσικό υλικό που θα βρουν στο διαδίκτυο, ώστε να συντάξουν ενημερωτικά φυλλάδια (ή πολιτιστικούς οδηγούς) για τον αρχαίο αιγυπτιακό πολιτισμό, με τα οποία θα προσελκύσουν ταξιδιώτες να επισκεφτούν την Αίγυπτο και να γνωρίσουν από κοντά τον αρχαίο πολιτισμό της. Μέσα από τις διαθεματικές δραστηριότητες οι μαθητές θα μάθουν να διακρίνουν τα βασικά γνωρίσματα ενός τόπου, αυτά που συστήνουν τη φυσιογνωμία του, θα ασκηθούν τόσο στον περιγραφικό λόγο όσο και στον λόγο πειθούς, και θα εξοικειωθούν με τις συμβάσεις του κειμενικού είδους του ταξιδιωτικού ενημερωτικού φυλλαδίου (ή του πολιτιστικού οδηγού) ενός τόπου.

ΣΤ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ-ΔΙΚΤΥΟΓΡΑΦΙΑ

(α) Βιβλιογραφία

Asheri D., A. Lloyd & A. Corcella. 2007. *A Commentary on Herodotus Books I-IV*. Οξφόρδη.

Braudel, F. 1990. *Η Μεσόγειος, ο Χώρος και η Ιστορία*. Αθήνα: Αλεξάνδρεια.

Τουλούμης, Κ. 2011. «Ο πολυτροπικός κόσμος των αρχαίων πραγμάτων και η χρήση του στην εκπαίδευση της ψηφιακής εποχής». Στο *Βίωμα, μεταφορά και*

πολυτροπικότητα. Εφαρμογές στην επικοινωνία, την εκπαίδευση, τη μάθηση και τη γνώση, επιμ. Μ. Πουρκός & Ε. Κατσαρού. Θεσσαλονίκη: Νησίδες. 510-526.

(β) Δικτυογραφία

ΒΙΚΙΠΑΙΔΕΙΑ, «Αιγυπτιακή μυθολογία» (URL:

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CE%B9%CE%B3%CF%85%CF%80%CF%84%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%AE_%CE%BC%CF%85%CE%B8%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%AF%CE%B1)

ΒΙΚΙΠΑΙΔΕΙΑ, «Αρχαία αιγυπτιακή τέχνη» (URL:

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%B1%CF%84%CE%B7%CE%B3%CE%BF%CF%81%CE%AF%CE%B1:%CE%91%CF%81%CF%87%CE%B1%CE%AF%CE%B1_%CE%B1%CE%B9%CE%B3%CF%85%CF%80%CF%84%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%AE_%CF%84%CE%AD%CF%87%CE%BD%CE%B7)

ΒΙΚΙΠΑΙΔΕΙΑ, «Αρχαία Αίγυπτος» (URL:

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CF%81%CF%87%CE%B1%CE%AF%CE%B1_%CE%91%CE%AF%CE%B3%CF%85%CF%80%CF%84%CE%BF%CF%82)

ΒΙΚΙΠΑΙΔΕΙΑ, «Ηρόδοτος» (URL:

<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%97%CF%81%CF%8C%CE%B4%CE%BF%CF%84%CE%BF%CF%82>)

ΒΙΚΙΠΑΙΔΕΙΑ, «Πυραμίδες της Γκίζας» (URL:

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CF%85%CF%81%CE%B1%CE%BC%CE%AF%CE%B4%CE%B5%CF%82_%CF%84%CE%B7%CF%82_%CE%93%CE%BA%CE%AF%CE%B6%CE%B1%CF%82)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ (URL:

<http://www.eemaa.eu/>)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ, «Συλλογές μουσείων»

(URL: <http://www.eemaa.eu/museum-collections>)

ΙΔΡΥΜΑ ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ, «Ιστοριογραφία» (URL:

http://www.fhw.gr/chronos/05/gr/culture/index_200.html)

ΙΔΡΥΜΑ ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ, «Σχέσεις Αιγαίου & Αιγύπτου στην εποχή του Χαλκού» (URL: <http://www.ime.gr/projects/cooperations/egypt/gr/>)

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ, «Η αρχαία Αίγυπτος» (URL:

<http://users.ach.sch.gr/pchaloul/Egypt/naoi-tafoi.htm>)

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ, «Νείλος» (URL:

http://www.rhodes.aegean.gr/sxedia/grafdaskalou/afriki/wwwroot/mysite7/O_neilos.htm)

ΠΥΛΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ, «Προοίμια Ιστοριογραφίας: Ένα υπόδειγμα διδασκαλίας χωρίς μετάφραση (του Δ.Ν. Μαρωνίτη)» (URL: http://www.greek-language.gr/greekLang/ancient_greek/education/translation/support_practice/page_000.html)

ΨΗΦΙΑΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ, «Διαδραστικά σχολικά βιβλία», «Αρχαία Ιστορία Α΄ Γυμνασίου: Κεφ. Β.1. Οι λαοί και οι πολιτισμοί της Εγγύς Ανατολής» (URL: <http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-A105/29/156,899/>)

ΨΗΦΙΑΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ, «Διαδραστικά σχολικά βιβλία», «Ηροδότου Ιστορίες» (URL: <http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-A113/349/2334,8910/>)

ΨΗΦΙΑΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ, «Διαδραστικά σχολικά βιβλία», «Ιστορία του Αρχαίου Κόσμου Α΄ Λυκείου: Κεφ. Ι.2. Η Αίγυπτος» (URL: <http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-A102/45/308,1283/>)

ΨΗΦΙΔΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ, «Αρχαία Ελληνική Γραμματολογία» (URL: http://www.greek-language.gr/digitalResources/ancient_greek/history/grammatologia/page_052.html)

ΨΗΦΙΔΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ, «Πυξίς. Ψηφιακή Αρχαιοθήκη» [όρος αναζήτησης: "Ηρόδοτος"] (URL: http://www.greek-language.gr/Resources/ancient_greek/navigator/browse.html?tag=%CE%97%CE%A1%CE%9F%CE%94%CE%9F%CE%A4%CE%9F%CE%A3)

ΨΗΦΙΔΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ, «Ψηφιακές Εφαρμογές Ανοιχτού Κώδικα» (URL: http://www.greek-language.gr/Resources/ancient_greek/guides/apps/index.html).

ΨΗΦΙΔΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ, «Ψηφιακή Βιβλιοθήκη της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας», «Ηρόδοτος» (URL: http://www.greek-language.gr/Resources/ancient_greek/library/index.html?author_id=153)

BBC, «Ancient History», «Egyptians» (URL: <http://www.bbc.co.uk/history/ancient/egyptians/>)

BIRMINGHAM MUSEUM AND ART GALLERY (URL: <http://www.schoolsliaison.org.uk/kids/egyptmummy.htm>)

CLEOPATRA: A multimedia guide to the ancient world (URL: <http://www.artic.edu/cleo/index.html>)

DESHERET'S ONLINE MUSEUM GUIDE, «Egypt» (URL: <http://www.desheret.org/egypt.html>)

EGYPTIAN VIDEOS (URL: http://www.eyelid.co.uk/Egyptian_Videos/Egyptian_Videos.html)

LOUVRE, «Egypte» (URL: http://www.louvre.fr/recherche-globale?f_search_cles=Egypte)

NATIONAL MUSEUMS LIVERPOOL, «The Nile File» [Getting around Ancient Egypt] (URL: <http://www.liverpoolmuseums.org.uk/kids/games-quizzes/nile-file/index.aspx>)

PBS Nova, «Pyramids» (URL: <http://www.pbs.org/wgbh/nova/pyramid/>)

THE ANCIENT EGYPT SITE (URL: <http://www.ancient-egypt.org/>)

THE BRITISH MUSEUM, «Ancient Egypt» (URL: <http://www.ancientegypt.co.uk/menu.html>)

THE BRITISH MUSEUM, «Egypt» (URL: http://www.britishmuseum.org/search_results.aspx?searchText=Egypt)

THE METROPOLITAN MUSEUM OF ART: HEILBRUNN TIMELINE OF ART HISTORY, «Egypt» (URL: <http://metmuseum.org/toah/ht/?period=06&region=afe>)

THE J. PAUL GETTY MUSEUM, «The Mummification Process» (URL:

<http://www.getty.edu/art/gettyguide/videoDetails?segid=4387>)

THEBAN MAPPING PROJECT (URL: <http://www.thebanmappingproject.com/>)

WIKIMEDIA COMMONS, «Ancient Egypt» (URL:

http://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Ancient_Egypt) [Βλ. ειδικότερα τις ενότητες «Tourism in Egypt», «Geography of Egypt», «Images from Egypt Archive», «Ancient Egyptian art in Egypt», «Archaeological sites in Egypt», «Archaeological sites in Egypt (Greek names)»]

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Φύλλο εργασίας 1α. Οι γεωγράφοι

(Γνωριμία με την αρχαία Αίγυπτο)

1. Στόχος της δραστηριότητας είναι να εξοικειωθείτε με τη γεωγραφία της αρχαίας Αιγύπτου. Μπορείτε να περιηγηθείτε ελεύθερα στο διαδίκτυο ή/και να επισκεφτείτε ενδεικτικά τις παρακάτω ιστοσελίδες:

ΒΙΚΙΠΑΙΔΕΙΑ, «Αρχαία Αίγυπτος» (URL:

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CF%81%CF%87%CE%B1%CE%AF%CE%B1_%CE%91%CE%AF%CE%B3%CF%85%CF%80%CF%84%CE%BF%CF%82)

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ, «Νείλος» (URL:

http://www.rhodes.aegean.gr/sxedia/grafdaskalou/afriki/wwwroot/mysite7/O_neilo_s.htm)

ΨΗΦΙΑΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ, «Διαδραστικά σχολικά βιβλία», «Αρχαία Ιστορία Α΄

Γυμνασίου: Κεφ. Β.1. Οι λαοί και οι πολιτισμοί της Εγγύς Ανατολής» (URL:

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-A105/29/156,899/>)

ΨΗΦΙΑΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ, «Διαδραστικά σχολικά βιβλία», «Ιστορία του Αρχαίου Κόσμου

Α΄ Λυκείου: Κεφ. Ι.2. Η Αίγυπτος» (URL:

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-A102/45/308,1283/>)

CLEOPATRA: A multimedia guide to the ancient world (URL:

<http://www.artic.edu/cleo/index.html>)

DESHERET'S ONLINE MUSEUM GUIDE, «Egypt» (URL:

<http://www.desheret.org/egypt.html>)

EGYPTIAN VIDEOS (URL:

http://www.eyelid.co.uk/Egyptian_Videos/Egyptian_Videos.html)

NATIONAL MUSEUMS LIVERPOOL, «The Nile File» [Getting around Ancient Egypt] (URL: <http://www.liverpoolmuseums.org.uk/kids/games-quizzes/nile-file/index.aspx>)

THE BRITISH MUSEUM, «Ancient Egypt» (URL: <http://www.ancientegypt.co.uk/menu.html>)

THEBAN MAPPING PROJECT (URL: <http://www.thebanmappingproject.com/>)

WIKIMEDIA COMMONS, «Ancient Egypt» (URL: http://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Ancient_Egypt) [Βλ. ειδικότερα τις ενότητες «Tourism in Egypt», «Geography of Egypt», «Images from Egypt Archive», «Ancient Egyptian art in Egypt», «Archaeological sites in Egypt», «Archaeological sites in Egypt (Greek names)»]

2. Σε έναν χάρτη (λ.χ. με τη χρήση του Google Maps [URL: <http://maps.google.com/>] ή του Google Earth [URL: <http://earth.google.com/>]) να συγκεντρώσετε στοιχεία και εικονογραφικό υλικό για τη γεωγραφία της αρχαίας Αιγύπτου με έμφαση στις περιοχές που έχουν εξέχουσα πολιτιστική σημασία. Να δώσετε μεγαλύτερη έμφαση στα ακόλουθα θέματα:

- Να αναδεικνύεται το φυσικό περιβάλλον, η μορφολογία του εδάφους και ο βαθμός στον οποίο καθόρισε τις παραγωγικές δραστηριότητες και ασχολίες των κατοίκων.
- Να εντοπιστούν οι πόλεις και οι σημαντικές τοποθεσίες που αναφέρονται στην ηροδότεια αφήγηση και να καταγραφούν συνοπτικές συστατικές πληροφορίες.

Φύλλο εργασίας 1β. Οι αρχαιολόγοι

(Γνωριμία με τα μνημεία του αιγυπτιακού πολιτισμού)

1. Στόχος της δραστηριότητας είναι να εξοικειωθείτε με τα μνημεία του αρχαίου αιγυπτιακού πολιτισμού. Μπορείτε να περιηγηθείτε ελεύθερα στο διαδίκτυο ή/και να επισκεφτείτε ενδεικτικά τις παρακάτω ιστοσελίδες:

ΒΙΚΙΠΑΙΔΕΙΑ, «Αρχαία αιγυπτιακή τέχνη» (URL:

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%B1%CF%84%CE%B7%CE%B3%CE%BF%CF%81%CE%AF%CE%B1:%CE%91%CF%81%CF%87%CE%B1%CE%AF%CE%B1_%CE%B1%CE%B9%CE%B3%CF%85%CF%80%CF%84%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%AE_%CF%84%CE%AD%CF%87%CE%BD%CE%B7)

ΒΙΚΙΠΑΙΔΕΙΑ, «Αρχαία Αίγυπτος» (URL:

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CF%81%CF%87%CE%B1%CE%AF%CE%B1_%CE%91%CE%AF%CE%B3%CF%85%CF%80%CF%84%CE%BF%CF%82)

ΒΙΚΙΠΑΙΔΕΙΑ, «Πυραμίδες της Γκίζας» (URL:

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CF%85%CF%81%CE%B1%CE%BC%CE%AF%CE%B4%CE%B5%CF%82_%CF%84%CE%B7%CF%82_%CE%93%CE%BA%CE%AF%CE%B6%CE%B1%CF%82)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ (URL:

<http://www.eemaa.eu/>)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ, «Συλλογές μουσείων»

(URL: <http://www.eemaa.eu/museum-collections>)

ΨΗΦΙΑΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ, «Διαδραστικά σχολικά βιβλία», «Αρχαία Ιστορία Α΄

Γυμνασίου: Κεφ. Β.1. Οι λαοί και οι πολιτισμοί της Εγγύς Ανατολής» (URL:

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-A105/29/156,899/>)

ΨΗΦΙΑΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ, «Διαδραστικά σχολικά βιβλία», «Ιστορία του Αρχαίου Κόσμου

Α΄ Λυκείου: Κεφ. Ι.2. Η Αίγυπτος» (URL:

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-A102/45/308,1283/>)

BBC, «Ancient History», «Egyptians» (URL:

<http://www.bbc.co.uk/history/ancient/egyptians/>)

CLEOPATRA: A multimedia guide to the ancient world (URL:

<http://www.artic.edu/cleo/index.html>)

DESHERET'S ONLINE MUSEUM GUIDE, «Egypt» (URL:

<http://www.desheret.org/egypt.html>)

EGYPTIAN VIDEOS (URL:

http://www.eyelid.co.uk/Egyptian_Videos/Egyptian_Videos.html)

LOUVRE, «Egypte» (URL: [http://www.louvre.fr/recherche-](http://www.louvre.fr/recherche-globale?f_search_cles=Egypte)

[globale?f_search_cles=Egypte](http://www.louvre.fr/recherche-globale?f_search_cles=Egypte))

NATIONAL MUSEUMS LIVERPOOL, «The Nile File» [Getting around Ancient

Egypt] (URL: [http://www.liverpoolmuseums.org.uk/kids/games-quizzes/nile-](http://www.liverpoolmuseums.org.uk/kids/games-quizzes/nile-file/index.aspx)
[file/index.aspx](http://www.liverpoolmuseums.org.uk/kids/games-quizzes/nile-file/index.aspx))

PBS Nova, «Pyramids» (URL: <http://www.pbs.org/wgbh/nova/pyramid/>)

THE ANCIENT EGYPT SITE (URL: <http://www.ancient-egypt.org/>)

THE BRITISH MUSEUM, «Ancient Egypt» (URL:

<http://www.ancientegypt.co.uk/menu.html>)

THE BRITISH MUSEUM, «Egypt» (URL:

http://www.britishmuseum.org/search_results.aspx?searchText=Egypt)

THE METROPOLITAN MUSEUM OF ART: HEILBRUNN TIMELINE OF ART

HISTORY, «Egypt» (URL: <http://metmuseum.org/toah/ht/?period=06&region=afe>)

THEBAN MAPPING PROJECT (URL: <http://www.thebanmappingproject.com/>)

WIKIMEDIA COMMONS, «Ancient Egypt» (URL:

http://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Ancient_Egypt) [Βλ. ειδικότερα τις

ενότητες «Tourism in Egypt», «Geography of Egypt», «Images from Egypt

Archive», «Ancient Egyptian art in Egypt», «Archaeological sites in Egypt», «Archaeological sites in Egypt (Greek names)»]

2. Να καταγράψετε σε συνοπτικά κείμενα πληροφορίες και να συγκεντρώσετε οπτικο-ακουστικό υλικό για τους αρχαιολογικούς χώρους και τα μνημεία της αρχαίας Αιγύπτου. Να δώσετε μεγαλύτερη έμφαση:

- στα μνημεία που αναφέρονται στην ηροδότεια αφήγηση.
- στους πιο γνωστούς αρχαιολογικούς χώρους με τα ευρήματά τους.
- στη διάκριση ή /και τον συσχετισμό των μνημείων ανά χρονικές περιόδους.
- σε αντιπροσωπευτικό εικονογραφικό υλικό, που αναδεικνύει όλες τις όψεις των μνημείων

Φύλλο εργασίας 1γ. Οι ιστορικοί

(Γνωριμία με τον αρχαίο αιγυπτιακό πολιτισμό)

1. Στόχος της δραστηριότητας είναι να εξοικειωθείτε με την ιστορία του αρχαίου αιγυπτιακού πολιτισμού. Μπορείτε να περιηγηθείτε ελεύθερα στο διαδίκτυο ή/και να επισκεφτείτε ενδεικτικά τις παρακάτω ιστοσελίδες:

ΒΙΚΙΠΑΙΔΕΙΑ, «Αιγυπτιακή μυθολογία» (URL:

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CE%B9%CE%B3%CF%85%CF%80%CF%84%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%AE_%CE%BC%CF%85%CE%B8%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%AF%CE%B1)

ΒΙΚΙΠΑΙΔΕΙΑ, «Αρχαία Αίγυπτος» (URL:

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CF%81%CF%87%CE%B1%CE%AF%CE%B1_%CE%91%CE%AF%CE%B3%CF%85%CF%80%CF%84%CE%BF%CF%82)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ (URL:

<http://www.eemaa.eu/>)

ΙΔΡΥΜΑ ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ, «Σχέσεις Αιγαίου & Αιγύπτου στην εποχή του Χαλκού» (URL: <http://www.ime.gr/projects/cooperations/egypt/gr/>)

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ, «Η αρχαία Αίγυπτος» (URL:

<http://users.ach.sch.gr/pchaloul/Egypt/naoi-tafoi.htm>)

ΨΗΦΙΑΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ, «Διαδραστικά σχολικά βιβλία», «Αρχαία Ιστορία Α΄

Γυμνασίου: Κεφ. Β.1. Οι λαοί και οι πολιτισμοί της Εγγύς Ανατολής» (URL:

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-A105/29/156,899/>)

ΨΗΦΙΑΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ, «Διαδραστικά σχολικά βιβλία», «Ηροδότου Ιστορίες» (URL:

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-A113/349/2334,8910/>)

ΨΗΦΙΑΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ, «Διαδραστικά σχολικά βιβλία», «Ιστορία του Αρχαίου Κόσμου

Α΄ Λυκείου: Κεφ. Ι.2. Η Αίγυπτος» (URL:

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-A102/45/308,1283/>)

BBC, «Ancient Hinstory», «Egyptians» (URL:

<http://www.bbc.co.uk/history/ancient/egyptians/>)

CLEOPATRA: A multimedia guide to the ancient world (URL:

<http://www.artic.edu/cleo/index.html>)

DESHERET'S ONLINE MUSEUM GUIDE, «Egypt» (URL:

<http://www.desheret.org/egypt.html>)

EGYPTIAN VIDEOS (URL:

http://www.eyelid.co.uk/Egyptian_Videos/Egyptian_Videos.html)

LOUVRE, «Egypte» (URL: [http://www.louvre.fr/recherche-](http://www.louvre.fr/recherche-globale?f_search_cles=Egypte)

[globale?f_search_cles=Egypte](http://www.louvre.fr/recherche-globale?f_search_cles=Egypte))

NATIONAL MUSEUMS LIVERPOOL, «The Nile File» [Getting around Ancient Egypt] (URL: [http://www.liverpoolmuseums.org.uk/kids/games-quizzes/nile-](http://www.liverpoolmuseums.org.uk/kids/games-quizzes/nile-file/index.aspx)

[file/index.aspx](http://www.liverpoolmuseums.org.uk/kids/games-quizzes/nile-file/index.aspx))

THE ANCIENT EGYPT SITE (URL: <http://www.ancient-egypt.org/>)

THE BRITISH MUSEUM, «Ancient Egypt» (URL:

<http://www.ancientegypt.co.uk/menu.html>)

THE BRITISH MUSEUM, «Egypt» (URL:

http://www.britishmuseum.org/search_results.aspx?searchText=Egypt)

THE METROPOLITAN MUSEUM OF ART: HEILBRUNN TIMELINE OF ART

HISTORY, «Egypt» (URL: <http://metmuseum.org/toah/ht/?period=06&region=afe>)

THEBAN MAPPING PROJECT (URL: <http://www.thebanmappingproject.com/>)

WIKIMEDIA COMMONS, «Ancient Egypt» (URL:

http://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Ancient_Egypt) [Βλ. ειδικότερα τις

ενότητες «Tourism in Egypt», «Geography of Egypt», «Images from Egypt

Archive», «Ancient Egyptian art in Egypt», «Archaeological sites in Egypt»,

«Archaeological sites in Egypt (Greek names)»]

2. Να καταγράψετε σε συνοπτικά κείμενα πληροφορίες και να συγκεντρώσετε οπτικο-ακουστικό υλικό για τον αρχαίο αιγυπτιακό πολιτισμό. Να δώσετε μεγαλύτερη έμφαση:

- στον θεσμό της βασιλείας και της διοίκησης του κράτους ανά χρονικές περιόδους.
- στην κοινωνική διαστρωμάτωση και την οικονομική δραστηριότητα.
- στην πνευματική και πολιτιστική παραγωγή.

Φύλλο εργασίας 1δ. Οι λαογράφοι

(Γνωριμία με τα ήθη και τα έθιμα των Αρχαίων Αιγυπτίων)

1. Στόχος της δραστηριότητας είναι να εξοικειωθείτε με την ιστορία του αρχαίου αιγυπτιακού πολιτισμού. Μπορείτε να περιηγηθείτε ελεύθερα στο διαδίκτυο ή/και να επισκεφτείτε ενδεικτικά τις παρακάτω ιστοσελίδες:

ΒΙΚΙΠΑΙΔΕΙΑ, «Αιγυπτιακή μυθολογία» (URL:

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CE%B9%CE%B3%CF%85%CF%80%CF%84%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%AE_%CE%BC%CF%85%CE%B8%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%AF%CE%B1)

ΒΙΚΙΠΑΙΔΕΙΑ, «Αρχαία Αίγυπτος» (URL:

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CF%81%CF%87%CE%B1%CE%AF%CE%B1_%CE%91%CE%AF%CE%B3%CF%85%CF%80%CF%84%CE%BF%CF%82)

ΒΙΚΙΠΑΙΔΕΙΑ, «Πυραμίδες της Γκίζας» (URL:

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CF%85%CF%81%CE%B1%CE%BC%CE%AF%CE%B4%CE%B5%CF%82_%CF%84%CE%B7%CF%82_%CE%93%CE%BA%CE%AF%CE%B6%CE%B1%CF%82)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ (URL:

<http://www.eemaa.eu/>)

ΙΔΡΥΜΑ ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ, «Σχέσεις Αιγαίου & Αιγύπτου στην εποχή του Χαλκού» (URL: <http://www.ime.gr/projects/cooperations/egypt/gr/>)

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ, «Η αρχαία Αίγυπτος» (URL:

<http://users.ach.sch.gr/pchaloul/Egypt/naoi-tafoi.htm>)

ΨΗΦΙΑΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ, «Διαδραστικά σχολικά βιβλία», «Αρχαία Ιστορία Α΄

Γυμνασίου: Κεφ. Β.1. Οι λαοί και οι πολιτισμοί της Εγγύς Ανατολής» (URL: <http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-A105/29/156,899/>)

ΨΗΦΙΑΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ, «Διαδραστικά σχολικά βιβλία», «Ηροδότου Ιστορίες» (URL:

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-A113/349/2334,8910/>)

ΨΗΦΙΑΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ, «Διαδραστικά σχολικά βιβλία», «Ιστορία του Αρχαίου Κόσμου

Α΄ Λυκείου: Κεφ. Ι.2. Η Αίγυπτος» (URL:

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-A102/45/308,1283/>)

BBC, «Ancient History», «Egyptians» (URL:

<http://www.bbc.co.uk/history/ancient/egyptians/>)

BIRMINGHAM MUSEUM AND ART GALLERY (URL:

<http://www.schoolsliaison.org.uk/kids/egyptmummy.htm>)

CLEOPATRA: A multimedia guide to the ancient world (URL:

<http://www.artic.edu/cleo/index.html>)

DESHERET'S ONLINE MUSEUM GUIDE, «Egypt» (URL:

<http://www.desheret.org/egypt.html>)

EGYPTIAN VIDEOS (URL:

http://www.eyelid.co.uk/Egyptian_Videos/Egyptian_Videos.html)

LOUVRE, «Egypte» (URL: [http://www.louvre.fr/recherche-](http://www.louvre.fr/recherche-globale?f_search_cles=Egypte)

[globale?f_search_cles=Egypte](http://www.louvre.fr/recherche-globale?f_search_cles=Egypte))

NATIONAL MUSEUMS LIVERPOOL, «The Nile File» [Getting around Ancient

Egypt] (URL: [http://www.liverpoolmuseums.org.uk/kids/games-quizzes/nile-](http://www.liverpoolmuseums.org.uk/kids/games-quizzes/nile-file/index.aspx)

[file/index.aspx](http://www.liverpoolmuseums.org.uk/kids/games-quizzes/nile-file/index.aspx))

THE ANCIENT EGYPT SITE (URL: <http://www.ancient-egypt.org/>)

THE BRITISH MUSEUM, «Ancient Egypt» (URL:

<http://www.ancientegypt.co.uk/menu.html>)

THE BRITISH MUSEUM, «Egypt» (URL:

http://www.britishmuseum.org/search_results.aspx?searchText=Egypt)

THE J. PAUL GETTY MUSEUM, «The Mummification Process» (URL:

<http://www.getty.edu/art/gettyguide/videoDetails?segid=4387>)

THE METROPOLITAN MUSEUM OF ART: HEILBRUNN TIMELINE OF ART

HISTORY, «Egypt» (URL: <http://metmuseum.org/toah/ht/?period=06&region=afe>)

THEBAN MAPPING PROJECT (URL: <http://www.thebanmappingproject.com/>)

WIKIMEDIA COMMONS, «Ancient Egypt» (URL:

http://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Ancient_Egypt) [Βλ. ειδικότερα τις ενότητες «Tourism in Egypt», «Geography of Egypt», «Images from Egypt Archive», «Ancient Egyptian art in Egypt», «Archaeological sites in Egypt», «Archaeological sites in Egypt (Greek names)»]

2. Να καταγράψετε σε συνοπτικά κείμενα πληροφορίες και να συγκεντρώσετε οπτικο-ακουστικό υλικό για τον αρχαίο αιγυπτιακό πολιτισμό. Να δώσετε μεγαλύτερη έμφαση:

- στη θρησκεία, τις αντιλήψεις και τις δοξασίες των Αιγυπτίων.
- στα ήθη και τα έθιμα των Αιγυπτίων.
- στις ασχολίες και γενικότερα τον τρόπο ζωής των Αιγυπτίων.

Φύλλο εργασίας 1ε. Οι μελετητές

(Γνωριμία με τον ιστοριογράφο Ηρόδοτο)

1. Στόχος της δραστηριότητας είναι να εξοικειωθείτε με την αφήγηση του Ηροδότου για τον αιγυπτιακό πολιτισμό. Μπορείτε να περιηγηθείτε ελεύθερα στο διαδίκτυο ή/και να επισκεφτείτε ενδεικτικά τις παρακάτω ιστοσελίδες:

ΒΙΚΙΠΑΙΔΕΙΑ, «Ηρόδοτος» (URL:

<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%97%CF%81%CF%8C%CE%B4%CE%BF%CF%84%CE%BF%CF%82>)

ΙΔΡΥΜΑ ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ, «Ιστοριογραφία» (URL:

http://www.fhw.gr/chronos/05/gr/culture/index_200.html)

ΠΥΛΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ, «Προίμια Ιστοριογραφίας: Ένα υπόδειγμα διδασκαλίας χωρίς μετάφραση (του Δ.Ν. Μαρωνίτη)» (URL: http://www.greek-language.gr/greekLang/ancient_greek/education/translation/support_practice/page_000.html)

ΨΗΦΙΑΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ, «Διαδραστικά σχολικά βιβλία», «Ιστορία του Αρχαίου Κόσμου Α΄ Λυκείου: Κεφ. Ι.2. Η Αίγυπτος» (URL:

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-A102/45/308,1283/>)

ΨΗΦΙΑΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ, «Διαδραστικά σχολικά βιβλία», «Αρχαία Ιστορία Α΄

Γυμνασίου: Κεφ. Β.1. Οι λαοί και οι πολιτισμοί της Εγγύς Ανατολής» (URL:

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-A105/29/156,899/>)

ΨΗΦΙΑΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ, «Διαδραστικά σχολικά βιβλία», «Ηροδότου Ιστορίες» (URL:

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-A113/349/2334,8910/>)

ΨΗΦΙΑΔΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ, «Αρχαία Ελληνική Γραμματολογία»

(URL: [\[language.gr/digitalResources/ancient_greek/history/grammatologia/page_052.html\]\(http://www.greek-language.gr/digitalResources/ancient_greek/history/grammatologia/page_052.html\)\)](http://www.greek-</p></div><div data-bbox=)

ΨΗΦΙΑΔΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ, «Πυξίς. Ψηφιακή Αρχαιοθήκη» [όρος

αναζήτησης: "Ηρόδοτος" (URL: [ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
Υπουργείο Παιδείας & Θρησκευμάτων](http://www.greek-</p></div><div data-bbox=)

[language.gr/Resources/ancient_greek/navigator/browse.html?tag=%CE%97%CE%A1%CE%9F%CE%94%CE%9F%CE%A4%CE%9F%CE%A3](http://www.greek-language.gr/Resources/ancient_greek/navigator/browse.html?tag=%CE%97%CE%A1%CE%9F%CE%94%CE%9F%CE%A4%CE%9F%CE%A3))

ΨΗΦΙΔΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ, «Ψηφιακή Βιβλιοθήκη της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας», «Ηρόδοτος» (URL: http://www.greek-language.gr/Resources/ancient_greek/library/index.html?author_id=153)

2. Να καταγράψετε σε συνοπτικά κείμενα πληροφορίες και να συγκεντρώσετε οπτικο-ακουστικό υλικό για τον Ηρόδοτο και το έργο του. Να δώσετε μεγαλύτερη έμφαση:

- στη σύσταση του έργου του,
- στις αντιλήψεις και αξίες που προβάλλονται στο έργο του,
- στη μέθοδο εργασίας του.

3. Να επιλέξετε χαρακτηριστικά τμήματα στην αφήγηση του Ηροδότου για τον αιγυπτιακό πολιτισμό, για να συμπεριληφθούν στην έκδοσή σας.

Φύλλο εργασίας 2. «Ψηφιακή έκδοση του Αιγυπτίου λόγου» [κοινό για όλες τις ομάδες]

1. Στόχος της δραστηριότητας είναι να συνθέσετε μια ηλεκτρονική εικονογραφημένη (ή/και πολυμεσική) έκδοση της αφήγησης του Ηροδότου για τον αρχαίο αιγυπτιακό πολιτισμό, η οποία θα αναρτηθεί στο ιστολόγιο της τάξης.

☞ Σημ. 1. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε όποια εφαρμογή σας είναι περισσότερο οικεία, όπως

- λογισμικό παρουσίασης,
- λεύκωμα ιστού,
- Flash book.

☞ Σημ. 2. Αν χρειάζεστε βοήθεια, μπορείτε να βρείτε οδηγίες χρήσης αντίστοιχων λογισμικών στην ιστοσελίδα «Ψηφιακές Εφαρμογές Ανοιχτού Κώδικα» (URL: http://www.greek-language.gr/Resources/ancient_greek/guides/apps/index.html).

2. Με βάση τα δεδομένα που έχετε έως τώρα συλλέξει, θα πρέπει:

- (α) να επιλέξετε οπτικο-ακουστικό υλικό που σχετίζεται περισσότερο με την αφήγηση του Ηροδότου,
- (β) να φροντίσετε να συνοδεύετε το υλικό σας (εικόνες, χάρτες, βίντεο κλπ.) με τα αναγκαία περιγραφικά και συστατικά στοιχεία,
- (γ) να σχολιάζετε τις ομοιότητες ή τις διαφορές που παρατηρούνται σε σχέση με την ηροδότεια αφήγηση.

3. Κατά τη συζήτηση που θα ακολουθήσει μετά την παρουσίαση του Οδηγού στην τάξη θα πρέπει να είστε σε θέση να αιτιολογήσετε τις επιλογές σας καθώς και το συμπέρασμά σας για την ιστορική αξιοπιστία της ηροδότεια αφήγησης.